

qui furibus, vel crassatoribus assimilari debent, decipiantur, cum assertione quod expensas pro huiusmodi expeditionibus facere oportuerit.

- 20 De alijs officialibus, & ministris inferioribus.
- 21 De Congregatione, quæ per Vicarium, eiusque officiales tenentur.
- 22 De Stylo huius Tribunalis.
- 23 Quod accipit propinas.
- 24 An onerat corâmes non districtualibus.

DISC. XIII.

Officium hoc, licet etiã antiquum sit, nõ tamẽ cardinalitium, neque perpetuũ prius erat, vt de sui natura, à multis sæculis fuerunt alia tria officia, de quibus in præcedentibus actum est, quoniam alicui Episcopo ad nutum amouibili, illud committi solebat, eo modo quo hodierna praxis docet in Vicesgerente; A sæculo autem citrà, & plus, in dicto statu cardinalitij, & perpetui constitutum est, illudq; est magnæ existimationis, eo modo quo sunt prædicta alia, quoniam licet emolumentum sit inferius, adhuc tamen est notabile, ac etiam suppletur à prærogatiua iurisdictionis penè vniuersalis, quam exercet in Vrbe, & districtu.

Siquidem est Vicarius generalis Papæ, non tanquam Papæ, sed tanquam Episcopi particularis Urbis, vel Ordinarij loci, qui per hunc officialem repræsentatur, vnde propterea regit Curiam Episcopalem, cum ordinaria Episcopali iurisdictione, cum omnibus clericis, alijsq; personis ecclesiasticis non exemptis, Ac etiã habet delegatã iurisdictionẽ à Concilio Tridẽtino, & Apostolicis Constitutionibus, cũ Ecclesijs, & personis exemptis, regularibus, vel sæcularibus, in concernentibus curam animarum, & administrationem sacramentorum, siue ecclesiastica immunitatẽ, aliaq; plura quæ sub hac delegata Ordinarij iurisdictione veniunt, & præsertim cum Monasterijs monialiũ exemptis (dum non exempta, sub Ordinarij iurisdictione cadunt); Aliquibus paucis Monasterijs, vel Ecclesijs seu pijs locis exceptis, quæ alicuius Cardinalis regimini, ac protectioni commissa sint per indultum particulare, quod ab hac delegata iurisdictione quoque eximat, vt infra occasione agendi de Archipræbyteris Basilicarum, & de aliquibus Pro-

te:

tectoribus aduertitur.

Et quamuis in titulis cardinalitij, in puncto iuris, probabilior fortè videatur opinio (à contradictoribus tamen non immunis), vt illi, ab hac iurisdictione delegata quoque exempti sint, ob præminentiam cardinalitæ dignitatis, ac etiam quia quamdam speciem diocesis vel territorij separati improprij, vel intellectualis constituere videntur; Ex particularibus tamen decretis, vel declarationibus pontificijs, contrarium praxis docet A, Ex eadem ratione, ob quam, etiam cum Ecclesijs, & personis exemptis, congrua est Ordinarij iurisdictione, ratione scilicet medij, seu occasionis curæ populi, & cleri sæcularis, in eius territorio viuẽtis, sibiq; commissi, vt in iurisdictionali materia, & alibi sæpius aduertitur. B

Hinc proinde Apostolica beneplacita, quæ in forma commissaria, vulgò *si in euidem*, super alienationibus bonorum Ecclesiæ, alijsque similibus conceduntur aut d' sp'elationes matrimoniales, vel monitoria pro reuelationibus habendis, & similia, aliaque expeditiones Apostolicæ, quæ Ordinarij loci dirigi solent, in Vrbe, Vicario diriguntur; Et in summa gerit omnia, quæ quilibet Episcopus, vel Ordinarius gerit in sua diocesi, etiam cum sæcularibus, in causis mixti fori, ac in alijs in quibus forus Episcopalis, sit competes, vel prorogabilis.

Istaq; ratione, est etiã iudex, & superior ordinarius, meretricum, aliarumque mulierum inhonestè viuentium, ad quas, statutis temporibus accessus prohibetur; Ac etiam personarum viuentium extra gremium Ecclesiæ, vt in Vrbe sunt Iudæi.

Item quamuis intra Urbis districtum plures adsint Episcopatus, & præsertim sex Cardinalitij, & alij; Attamen, vt in præcedentibus, ac alibi insinuat, in eodem districtu, tanquam in territorio vel diocesi Urbis, ordinariam ac etiam delegatam Episcopalem iurisdictionem in prima instantia, cumulatim cum eis habet, adeo vt intret præuentio, quasi

quod isti Episcopi non sint sicut alij cum propria diocesi, vel cum territorio, quod ab altero territorio diuisum sit, sed tanquam coadiutores, vel Suffraganei istius adeo qualificati Episcopi Urbis intra eius diocesim. C

Deberet de iure, ista iurisdictione protendi ad latiore antiquum Urbis districtum centum miliarium, qui respectu huius iurisdictionis spiritualis adhuc durat, dum moderna restrictio intra ambitum quadraginta miliarium, ex Statutis laicalibus prouenit, atque temporalem potius iurisdictionem concernit; D Verum contrarium praxis docet, ex consuetudine, vel præscriptione quoad exercitium iurisdictionis huius officialis, firmis tamen remanentibus alijs effectibus vel prærogatiuis districtualibus.

Occasione autem exercendi Episcopalem iurisdictionem cum proprijs diocesanis, plura sibi committuntur, etiam cũ non subditis; Et præsertim, per Papam committi solet, vt faciat edicta, seu præcepta residentie ipsius, qui tale onus habentes, in Vrbe morentur, quamuis extra districtum, ipsiusq; Vicarij iurisdictione.

Ac etiam coram eo, eiusque examinatore, examinantur illi, de quorum idoneitate, Dataria vult certificari in collatione beneficiorum ecclesiasticorum in forma gratiosa; Siue vbi contingat, quod in concursibus ad parochiales, iuxta formam Concilij Tridentini, per appellantes ab irrationabili iudicio Ordinarij, fiat prouocatio ad nouum examen in Curia, iuxta ea, quæ in rerum parochialium sede habentur. E

Duo tamen huic Vicario per Papam commissa non sunt, sed sibi reseruatã; 10 Primò nempe visitatio generalis ipsius Ciuitatis, & diocesis, vel districtus, quæ pro eius placito facere solet per organum Congregationis particularis, quæ Apostolicæ Visitationis dicitur, de qua infra in eius particulari rubrica F, & in qua etiam, idem Vicarius interuenit; Ipseque, vel eius Vicesgerens, est etiam

P. 2. Relat. K 2 Iu.

A. sub tit. de iurisdic. disc. 34.

B. sæpius sub tit. de iurisdic. disc. 1. & seqq. & ianuis cellan. ecclesiast. ac etiam in adnot. ad S. C. T. lib. 14.

C. supra disc. 2. & tit. de iurisd. disc. 50. & de præminent. disc. 1.

D. locis proximè citatis, & tit. de Regal. disc. 72. & 94. ubi de hoc districtu.

E. de hoc sub tit. de paroch. disc. 6. cum duobus seqq.

F. infra disc.

De Cardinali Vicario, eiusque Tribunali.

SYMMARIUM.

- 1 De qualitate huius officij.
- 2 In quo illud consistat, & quam iurisdictionem habeat cum exemptis.
- 3 Quid in titulis Cardinalium.
- 4 De ratione iurisdictionis etiam in istis.
- 5 Ei diriguntur expeditiones Apostolicæ, & quæ.
- 6 Est iudex & superior meretricum & Iudæorum.
- 7 De iurisdictione intra districtum.
- 8 De alia iurisdictione etiã cum non districtualibus.
- 9 Coram eo fit examen concurrentium in Vrbe etiam extra districtum.
- 10 Non est visitator generalis Ciuitatis, & diocesis.
- 11 Neque habet collationem beneficiorum.
- 12 Beneficia Urbis sub qua reservatione cadunt.
- 13 Prælegit in concursu ad parochiales.
- 14 De Vicesgerente, eiusque munere, & iurisdictione.
- 15 De cura, & custodia reliquiarum.
- 16 De eius iurisdictione in impressione librorum.
- 17 Est Prælati in ordine Episcopali.
- 18 De duobus Locumtenentibus ciuili, & criminali, & de Deputato Monialium.
- 19 Quod id seruetur in alijs Episcopatibus.

Iudex, & ordinarius executor decretorum eiusdem Congregationis.

Et secundo, in collatione beneficiorum Urbis, quam ipse Papa facit per organum Datarie; Idque est penè generale in omnibus Episcopatibus, quod scilicet, excepto casu diurnæ absentæ in remota regione, ut contingere solet in ijs Episcopis, qui Prælati vel Nunciij Apostolici munus suscipiunt ultra mōtes, Vicario generali nō communicatur ista facultas cōferendi beneficia, quæ non venit in mandato generali, sed indiget nota speciali.

Istam itaque collationem beneficiorum Urbis, Papa non facit uti Papa, sed tanquam ordinarius collator, nisi intrent Apostolicæ reservationes personales, cū in his beneficijs, non intrent aliæ species reservationum, & præsertim localis, quoniam licet reservata sint omnia beneficia vacantia per obitum in Curia, vel infra duas dietas; Non tamen sub hac reservatione veniunt beneficia Urbis, quamvis in ea obitus possessorum sequatur, dum aliàs esset, omnino annihilare ius ordinariæ collationis, non solum quoad Papam, cuius respectu nil refert an vno, vel altero modo conferat, sed respectu tot inferiorum collatorum in eadem Vrbe existentium, ut sunt Cardinales in eorum titulis, ac etiam Archipræsbyteri trium Basilicarum Patriarchalium, & respectu eorumdem Basilicarum altarumque Ecclesiarum collegiarum Capitula.

Benè tamen in istis, intrat reservatio personalis; Patè ratione officio; Vel familiaritatis Papæ, seu Cardinalium; Aut ratione curialitatis; Ac etiam ratione vacationis apud sedem, quæ diversa dicitur à vacatione in Curia, ut in sua beneficii materia habetur. G

Adhuc tamen, in beneficiorum etiam provisione, Vicarius aliquam potestatem seu participationem habere videtur, ubi scilicet agatur de Ecclesijs parochialibus, quæ iuxta formam Concilij Tridentini, & Constitutionis Pij V., provideri debent per concursum, qui coram eo, quam ordinario haberi debet, ob præle-

ctionem dignioris, quæ sibi competit; Quod etiam verificatur in aliquibus vicarijs perpetuis aliquarum collegiarum Urbis, quæ ex specialibus Apostolicis decretis, per concursum provideri debent, quamvis provisio fieri debeat per Datariam ad nominationem Cardinalis Titularis, vel Capituli, cum ad Vicarium, tanquam Ordinarium, declarare pertineat, quis nam ex concurrentibus magis dignus reputari mereatur, vnde propterea, spectato effectu, suum videtur ius conferendi hanc speciem beneficiorum. H.

Plures quoque adiutores, ac officiales, Vicarius habet, ex quibus eius Tribunal, seu Curia Episcopalis constituitur; Quorum primus est ille, qui dicitur Vicegerens; Iste enim (singendo Cardinalem Vicarium tanquam Episcopum) gerere dicitur partes eius Vicarij generalis, tam circa exercitium iurisdictionis Episcopalis, ordinariæ, & delegatæ, in omnibus causis, civilibus, criminalibus, & mixtis eius fori, quam etiam circa exercitium pontificalium, in collatione ordinum, in consecratione ecclesiarum, & altarum, & sacrorum vasorum, & in administratione sacramenti confirmationis, dum omnia hæc munia exercet Vicarius per hunc ministrum maiorem seu generalem.

Item ad eum pertinet cura, ac respectuè, effossio, concessio, & authenticatio sacrarum reliquiarum existentium in cathacumbis, & cæmeterijs, quam is etiam quædam Congregatio moderno tempore desuper erecta sit de qua infra; Nec non concessio licentiarum, pro impressione librorum, quæ in Vrbe faciendæ sūt, vel extrà per Auctores in Vrbe existentes, siue impressorum prohibitio, coniunctim cum Magistro Sacri Palatii, ut superius, agendo de hoc officiali Palatii Apostolici. L

Atque hinc sequitur, quod hoc officium Vicegerentis demandatur personæ constitutæ in ordine seu dignitate Episcopali.

Habet item Vicarius tres alios Vicarios particulares; Vnum scilicet pro cog-

gni.

H. sub tit. de parroch. in supplemento.

I. infra disc. 23.

L. supra disc. 8.

G. tit. de benef. disc. 20.

gnitione causarum civilium, sub quarum genere, iuxta communem usum loquendi, veniunt tam temporales quam spirituales, quæ non sint criminales, ut in iudiciorum sede advertitur; M. Isteque est etiam, Prælati Signaturæ, & quandoque etiam in ordine Episcopali constitutus; Et alterum pro cognitione causarum criminalium, qui solet esse togatus, istique *Locumtenentes* dicuntur; Et alterum Vicarium, pro regimine Monasteriorum monialium, qui *Deputatus* dicitur.

Id autem, non solum in Vrbe, sed etiam in alijs amplis diocæsiibus practicari solet, ut præsertim docet praxis Archiepiscopatus Mediolanensis, quod scilicet adsunt isti Vicarij particulares, civilis, criminalis, & monialium, ac etiam, Vicarius generalis, qui cognoscit de omnibus, de quibus isti particulares cognoscere possunt.

Necnon, more aliarum Curiarum Episcopaliū, habet Cancellarium, cui secretarij nomen tribuitur, ad differentiæ Notariorum actantium; Ac etiam Barisellum, cum sua familia armata; Non tamen habet particularem promotorem fiscalem, eo quia, Aduocatus, & Procurator Fiscales generales Papæ, ac etiam Aduocatus, & Procurator generales pauperum, in isto quoque Tribunale, has partes gerunt; Ideoque interveniunt in Congregatione, quam in qualibet hebdomada, pro consueto usu, in die Lunæ, Vicarius coram se ipso, in eius palatio, cum interuentu dictorum officialium, habere solet, pro discussione causarum graviorum, aliorumque gravium negotiorum, in qua Partes, earumque Aduocati, & Procuratores audiuntur; Et quæ stylum, quoque tenent plures Episcopi, & Archiepiscopi, & præsertim Archiepiscopus Neapolitanus.

Stylus huius Tribunalis videtur esse uniformis cum illo Auditoris Camere procedendi per monitorium, & sciendi alia acta; Aliqua verò styli differentia dignosci videtur, circa admissionem clericorum ad beneficium capitul. Odoardus, quod scilicet, quando de hoc agitur coram A. C., proceditur cum aliquo maiori rigore, ratione obligationis

cameralis, vel ob aliam circumstantiam; In hoc autem Tribunale Vicarij facilius, illud admitti solet; N; cum aliquibus alijs diversitatibus leuibus tamen, quas nimia digressio esset minutatim resumere.

Habetur etiam in hoc Tribunale idem pro meo sensu parum commendabilis stylus participationis poenarum, ac pro-pinarum, insinuatus, *disc. præced.*

Inualuerat etiam quædam consuetudo, quod Vicarius conferebat exteris in Vrbe morantibus iuramentum, aliosque ordines etiam sine literis dimissorialibus proprii Ordinarij; Verum ab aliquo tempore, ob pleraque inconuenientia, quæ exinde resultare praxis docuit; Vel id est prohibitum; Vel nimium parce, ac circumspectè proceditur.

N. de hoc sub tit. de credito disc. 119. & seq. & tit. de iudic. disc. 118. & seqq.

De Sacra Congregatione, ac de Tribunale vniuersalis inquisitionis, vel Sancti Officij.

S V M M A R I V M

- 1 DE antiqua, & continua heresum vexatione, quam Ecclesiæ passus est & de ratione ob quam Deus id permisit, ac permittat.
- 2 De introductione huius Tribunalis, ac nominis Inquisitionis.
- 3 Quis fuerit primus Inquisitor.
- 4 De antiquis officialibus Inquisitionis.
- 5 Episcopi sunt Inquisitiones cumulatiue cum

M. tit. de iudic. disc. 1. & in alijs.